

Økonomisk regulering af fjernvarmesektoren

Stemmeaftale mellem Regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti

Danmark har i dag en fjernvarmesektor, der leverer en sikker og stabil varmforsyning til de danske fjernvarmeforbrugere. Fjernvarmesektoren er i gang med en grøn omstilling og kendetegnes ved innovative forsyningsløsninger og teknologiudvikling. Den tendens skal fortsætte fremadrettet. Der er dog samtidig et betydeligt effektiviseringspotentiale i sektoren. Herudover er det i dag muligt at opkræve forrentning af den såkaldte historiske indskudskapital, hvilket kan give betydelige varmeprisstigninger for forbrugerne, også uden at det kommer forbrugerne til gode. Dette er u hensigtsmæssigt. Partierne bag aftalen er derfor enige om at ændre reglerne for forrentning af indskudskapital og sikre de bedst mulige rammer for, at fjernvarmesektoren effektiviserer og udvikler sig til gavn for forbrugerne (husholdninger og virksomheder).

Regeringen, RV, S og SF indgik den 7. april 2016 aftale om, at fjernvarmesektoren skal underlægges omkostningsrammer og effektiviseringskrav bl.a. via benchmarking for at understøtte effektiviseringer i sektoren og lavere priser. Denne aftale er stadig gældende.

Som opfølgning på aftalen af 7. april 2016 og de verserende sager om forrentning af fjernvarmeforbrugernes historiske indskudskapital har partierne indgået aftale om en ny økonomisk regulering af sektoren herunder aftale om indtægtsrammer, nye regler for forrentning, et generelt effektiviseringskrav, henlæggelser og tilslutnings- og forblivelsespligt. Aftalen og reguleringen skal bidrage til at effektivisere sektoren til gavn for forbrugerne og understøtte den grønne omstilling, teknologiudvikling samt sikre høj forsyningsikkerhed. Der er enighed om, at der skal gennemføres markante effektiviseringer og at det samlede effektiviseringspotentiale vurderes til 2,3 mia. kr. i 2025.

1. Opfordring til branchen og kommunerne

Partierne er enige om, at de nuværende regler for opkrævning af forrentning er u hensigtsmæssige.

På den baggrund opfordrer partierne branchen og kommunerne til at trække ansøgninger om forrentning af indskudskapital efter de hidtil gældende regler tilbage for at beskytte forbrugerne mod urimelige prisstigninger.

2. Modregningsløsning – 100 pct. modregning

Partierne er samtidig enige om at stemme for lovforslaget om modregning fremsat onsdag den 3. maj 2017 samt ændringsforslaget stillet af ministeren jf. udvalgets betænkning afgivet den 24. maj 2017. Lovforslaget indfører 100 pct. modregning i bloktilskuddet på udlodninger af forrentning og på den del af vederlag ved salg, der stammer fra forrentning, men beløbsbegrænset til godkendt og opkrævet forrentning fratrukket beløb, som kan dokumenteres investeret i materielle anlægsaktiver i forsyningssektoren.

3. Midlertidige løsninger

Partierne er enige om følgende midlertidige tiltag for fjernvarmesektoren, der skal beskytte forbrugerne mod opkrævning af urimelig forrentning af indskudskapital, som ikke er knyttet til reelle investeringer eller drift.

3.1. Forrentning af anvendt indskudskapital

Virksomhederne kan fremadrettet alene få en forrentning af anvendt indskudskapital, der defineres som indskudskapital, der anvendes aktivt i selskabet til investeringer eller driftskapital. Det vil have fremadrettet effekt for nye ansøgninger om forrentning, der indsendes efter de ændringer, der trådte i kraft ved en bekendtgørelsesændring den 19. maj 2017. Løsningen

forventes at reducere forrentning for virksomheder, der ikke anvender indskudskapitalen aktivt i selskabet til investeringer eller driftskapital. Økonomiske konsekvensberegninger af tiltaget indikerer, at løsningen fremadrettet kan reducere forrentningen med omkring 30-50 pct.

3.2. Loft over indregningstakten

Virksomhedernes opkrævning af forrentning underlægges et indregningsloft, som breder opkrævningen ud over flere år, hvorved prisstigningen for forbrugerne i de enkelte år bliver mindre. Indregningsloftet vil få betydning for både nye ansøgninger og de verserende ansøgninger hos Energitilsynet, der afventer en afgørelse.

4. Langsigtet økonomisk regulering af fjernvarmesektoren

Partierne er enige om, at fjernvarmesektoren skal underlægges en økonomisk regulering, som tilskynder til effektivitet og fastholdelse af forsyningssikkerheden. Partierne er enige om frem mod 2021 at indføre en langtidsholdbar økonomisk regulering af fjernvarmesektoren, som giver tryghed for forbrugerne og sikrer lave priser ved at lægge et loft over virksomhedernes samlede opkrævninger og løbende stille krav om, at loftet sænkes ved individuelle og generelle effektiviseringskrav. Det indebærer følgende hovedelementer:

4.1. Et samlet loft over priserne (indtægtsrammer).

Med henblik på at skabe tryghed hos forbrugerne får virksomhederne en samlet indtægtsramme, som udgør et samlet loft over, hvor meget virksomhederne kan opkræve fra forbrugerne. Indtægtsrammen består af en omkostningsramme for afskrivninger og driftsomkostninger (allerede aftalt i Stemmeaftalen af 7. april 2016 om justering af den økonomiske regulering i fjernvarmesektoren).

Hertil kommer en forrentningsramme, som fastsættes af Energitilsynet og giver mulighed for, at virksomhederne kan finansiere nødvendige investeringer ved at opkræve finansieringsomkostninger hos forbrugerne svarende til et rimeligt, systematisk risikojusteret afkast (WACC) for den faktisk investerede kapital.

4.2. Løbende reduktioner i loftet over priserne.

For at understøtte lavere priser reduceres loftet løbende med et individuelt effektiviseringskrav på baggrund af benchmarking (allerede aftalt i Stemmeaftalen af 7. april 2016) og et generelt effektiviseringskrav baseret på produktivitetsudviklingen i sammenlignelige sektorer. Derudover tilpasses loftet til virksomhedernes faktiske omkostninger, hvis de i en periode har været lavere end indtægtsrammen, og virksomhederne dermed har opnået et overskud.

Effektiviseringskravene fastsættes af Energitilsynet, så potentialet i sektoren realiseres.

4.3. Loft over forrentning

Med henblik på at understøtte investeringer i sektoren og samtidig undgå ekstraordinære afkast indføres et forrentningsloft, der fastsættes svarende til forrentningsrammen. Ejere og andre investorer vil pga. forrentningsloftet kunne udtage *op til* et rimeligt, systematisk risikojusteret afkast (WACC) for den faktisk investerede kapital. Det vurderes nødvendigt, hvis virksomhederne skal kunne tiltrække den fornødne kapital til investeringer og opretholde forsyningssikkerheden. Ejere kan ikke udtage overskud som følge af ekstraordinære effektiviseringer.

De eksisterende muligheder for at udtage overskud som følge af ekstraordinære effektiviseringer fastholdes. Disse muligheder omfatter bl.a.: 1) industrivirksomheder, der leverer overskudsvarme til et kollektivt varmforsyningsanlæg 2) virksomheder, der anvender visse VE-teknologier til at levere varme til et andet kollektivt varmforsyningsanlæg 3) centrale kraftvarmeanlægs deling af afgiftsfordelen ved anvendelse af biomasse i forhold til fossile brændsler.

Modregningsreglerne tilpasses, så også kommunale ejere reelt opnår et rimeligt systematisk risikojusteret afkast (WACC) for den faktisk investerede kapital.

4.4. Anvendelse af overskud og teknologiudvikling

Hvis virksomhederne gør det bedre end indtægtsrammen, kan virksomhederne lægge overskuddet til side og anvende det inden for forsyningsområdet eller tilbagebetale til varmekonsumenterne. Virksomhederne får dermed en tilskyndelse til og mulighed for at investere i nye og bedre teknologier i sektoren til gavn for forbrugerne.

4.5. Afskaffelse af rentefrie lån hos forbrugerne.

Virksomhedernes mulighed for at opkræve rentefrie lån (henlæggelser) hos forbrugerne over varmeprisen afskaffes (implementeres snarest muligt ved bekendtgørelse).

4.6. Selskabsudskillelse

Der stilles krav om selskabsgørelse af fjernvarmevirksomheder og udskillelse fra den kommunale forvaltning. Det skal bidrage til, at princippet om organisatorisk og økonomisk armslængde, der følger af selskabsloven, nu realiseres for fjernvarmevirksomhederne.

4.7. Forsyningsikkerhed

Der bliver igangsat en dialog med kommunerne om fastsættelse af servicemål og krav i de områder, hvor forbrugerne er pålagt tilslutningspligt/forblivelsespligt. Der igangsættes derudover en analyse af behovet for håndtering af eventuelle konkurser, herunder af behovet for og ansvarsfordelingen for opretholdelse af forsyning og reetablering af en varig forsyningsløsning i tilfælde af konkurs.

5. Ophævelse af tilslutnings- og forblivelsespligt

Muligheden for at pålægge tilslutningspligt for eksisterende byggeri analyseres. Analysen afrapporteres i 2. halvår 2017 til stemmeaftalekredsen.

Der igangsættes ligeledes en analyse for at undersøge, om tilslutningspligt for nybyggeri og forblivelsespligten kan afskaffes. Analysen afrapporteres til stemmeaftalekredsen senest 2. halvår 2018 og vil i sammenhæng med afgifts- og tilskudsanalysen danne grundlag for drøftelser om ophævelse af tilslutnings- og forblivelsespligten. I tilknytning hertil drøftes det, hvilke anlæg der skal være omfattet af den økonomiske regulering.

Analyserne skal bl.a. indeholde en vurdering af de forbrugerøkonomiske konsekvenser, virksomhedernes økonomi og klimaeffekterne. Formålet er at belyse muligheder og konsekvenser ved at give forbrugerne mulighed for at vælge den forsyningsform, der er bedst og billigst for dem. Formålet er desuden at beskytte forbrugerne både enkeltvis og samlet mod store varmeprisstigninger som følge af forrentning og hjælpe de forbrugere, som kan komme i klemme ved grundbeløbets ophør.

6. Bagatelgrænse

Af hensyn til varmekonsumenternes administrative byrder undtages de mindste virksomheder under bagatelgrænsen for regulering beskrevet i pkt. 4.1 – 4.4. Bagatelgrænsen vurderes nærmere, men er 50 TJ leveret varme jf. Aprilaftalen.

7. Opfølgning

Partierne bag aftalen mødes løbende og senest i 2021 med henblik på at drøfte behovet for nye initiativer for sektoren.